

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sk/31/2020
Identifikačné číslo spisu: 7018200938
Dátum vydania rozhodnutia: 03.12.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:7018200938.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Judity Kokolevskej a JUDr. Violy Takáčovej, PhD., v právnej veci žalobcu: D. E., nar. XX.XX.XXXX, trvalo bytom S. T., adresa na doručovanie: Š.R. XX, S., právne zastúpeného JUDr. Martinou Vnenčíkovou, advokátkou so sídlom Čučmianska dlhá č. 7, Rožňava, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, Ul. 29.augusta č. 8-10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia č. XXX XXX XXXX X zo dňa 31.07.2018, o kasačnej sťažnosti žalobcu, proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 3Sa/29/2018 zo dňa 28.05.2020, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 3Sa/29/2018 zo dňa 28.05.2020 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd rozsudkom, sp. zn. 3Sa/29/2018 zo dňa 28.05.2020 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Sociálnej poisťovne (jej generálneho riaditeľa) č. XXX XXX XXXX X zo dňa 31.07.2018, ktorým žalovaná ako správny orgán druhého stupňa zmenila prvostupňové rozhodnutie ústredia Sociálnej poisťovne č. XXX XXX XXXX X - O.. zo dňa 17.04.2018 o priznaní invalidného dôchodku v sume 130,10 € mesačne tak, že žiadosť žalobcu o invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 a § 72 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o sociálnom poistení“) zamietla a podľa § 112 ods. 6 tohto zákona od 18.09.2018 invalidný dôchodok žalobcovi odňala.

2. V odôvodnení rozsudku krajský súd skonštatoval, že žalovaná preskúmané rozhodnutie odôvodnila tým, že žalobca nespĺnil podmienku potrebnej doby dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok podľa § 72 ods. 1 písm. d) zákona o sociálnom poistení, lebo podľa opravného Evidenčného listu dôchodkového poistenia zo dňa 06.06.2014 (ďalej aj „ELDP“) v období od 19.12.2014 do 17.01.2017, kedy bol zamestnaný v spoločnosti JWT, s. r. o. Poprad, mal žalobca od 03.04.2016 do 17.01.2018 prerušené povinné dôchodkové poistenie. Pokiaľ žalobca v žalobe namietal, že hoci bol v období od 03.04.2016 do 17.01.2017 práceneschopný, aj v tomto období bol z titulu trvania zamestnania dôchodkovo poistený, a v replike na vyjadrenie žalovanej poukázal na to, že

žalovaná bez uvedenia dôvodov nezohľadnila opravný registračný list zo dňa 15.06.2018, z ktorého vyplýva, že počas trvania pracovného pomeru mu v období od 03.04.2016 až do 28.05.2017 plynula doba dôchodkového poistenia v trvaní 52 týždňov práceneschopnosti, krajský súd túto námietku nepovažoval za dôvodnú.

3. Krajský súd poukázal na ustanovenia §§ 63 ods. 6, 71 až 72 a § 112 ods. 2 a 6 zákona o sociálnom poistení. Mal za preukázané (body 24. až 26. odôvodnenia rozsudku), že navrhovateľ síce splnil podmienku invalidity podľa § 71 zákona o sociálnom poistení, nespĺnil však podmienku potrebnej doby 5 rokov dôchodkového poistenia pred vznikom invalidity, t. j. pred 18.01.2017 podľa § 72 ods. 1 písm. d) tohto zákona. Dospel totiž k záveru, že v období od 03.04.2016 do 17.01.2017, teda počas práceneschopnosti, žalobca ani jeho zamestnávateľ neodvádzali žiadne dôchodkové poistenie (krajský súd mal zrejme na mysli „poistné na dôchodkové poistenie“), z čoho vyvodil záver, že v tomto období bolo dôchodkové poistenie žalobcu prerušené a uvedené obdobie nie je možné zaradiť do rozhodného obdobia dôchodkového poistenia pre potreby posúdenia nároku na invalidný dôchodok. Keďže bez sporného obdobia žalobca získal pred vznikom invalidity len 1.592 dní dôchodkového poistenia, t. j. iba 4 roky a 132 dní, preskúmané rozhodnutie žalovanej považoval za vydané na základe náležitého zistenia skutkového stavu a zrozumiteľne odôvodnené. Žalobu preto ako nedôvodnú zamietol podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) a účastníkom náhradu trov konania nepriznal podľa § 167 ods. 1 a § 168 SSP.

4. Rozsudok krajského súdu napadol včas podanou kasačnou sťažnosťou žalobca (ďalej aj „sťažovateľ“) z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP. Nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom videl v tom, že krajský súd sa nevysporiadal dostatočne s jeho námietkami ohľadom tvrdenia, že jeho dôchodkové poistenie v spornom období nebolo prerušené, iba počas neho bol práceneschopný. Krajský súd neodôvodnil, prečo neprihliadol na žalobcom namietané ustanovenie § 26 ods. 1 zákona o sociálnom poistení. V tejto súvislosti žalobca poukázal aj na ustanovenie § 140 ods. 2 tohto zákona, ako aj na ustanovenie § 34 ods. 1 a § 26 ods. 3 tohto zákona. Z nich podľa jeho názoru vyplýva, že počas 52 týždňov trvania dočasnej práceneschopnosti, teda aj v spornom období jeho dôchodkové poistenie trvalo a k jeho prerušeniu došlo až po uplynutí 52 týždňov podpornej doby, v ktorej mal nárok na nemocenské; počas podpornej doby nebol povinný platiť poistné na povinné dôchodkové poistenie (§ 140 ods. 2 zákona). Sťažovateľ preto žiadal, aby najvyšší súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a aby mu priznal náhradu trov kasačného konania v rozsahu 100 %.

5. Žalovaná vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti považovala rozsudok krajského súdu za správny, lebo žalobca bol v spornej dobe práceneschopný a podľa jej názoru v čase práceneschopnosti je dôchodkové poistenie podľa § 26 zákona o sociálnom poistení prerušené, preto sa sporná doba vylučuje z rozhodného obdobia a nemôže byť zhodnotená na účely nároku na invalidný dôchodok a jeho sumu. Ustanovenie § 140 ods. 2 zákona umožňuje, aby zamestnávateľ ani žalobca nehradili poistné, pričom podľa § 142 ods. 3 písm. a) zákona o sociálnom poistení žalobca má možnosť doplatiť poistné.

6. V duplike na vyjadrenie žalovanej sťažovateľ trval na dôvodnosti jeho kasačnej sťažnosti.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný preskúmal rozsudok krajského súdu bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že kasačnej sťažnosti je treba vyhovieť.

8. Podľa § 139 ods. 2 veta prvá SSP v odôvodnení rozsudku uvedie správny súd stručný priebeh administratívneho konania, stručné zhrnutie napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie argumentov žalobcu a vyjadrenia žalovaného, prípadne ďalších účastníkov, osôb zúčastnených na konaní a zainteresovanej verejnosti, posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax.

9. Štruktúra odôvodnenia rozsudku je v priamej spojitosti so základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Ak súd pri odôvodňovaní rozsudku nepostupuje spôsobom, ktorý záväzne určuje § 139 ods. 2 SSP dochádza nielen k tomu, že jeho právny názor je nepreskúmateľný pre

nedostatok dôvodov alebo pre ich nezrozumiteľnosť (dôvod na zrušenie v kasačnom konaní), ale aj k tomu, že základné právo na súdnu ochranu nie je naplnené reálnym obsahom. Odôvodnenie rozhodnutí dovoľuje účastníkom konania posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné procesné predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní o veci samej.

10. V zmysle § 203 ods. 1 a 2 SSP rozsah správnej žaloby fyzickej osoby v sociálnych veciach a jej dôvody možno zmeniť alebo doplniť až do rozhodnutia správneho súdu, pričom pri správnej žalobe fyzickej osoby nie je správny súd viazaný žalobnými bodmi.

11. Žalobca v priebehu konania o správnej žalobe v podaní zo dňa 10.04.2019 (č. 1. 26 spisu) namietal dôvodnosť svojho nároku aj s poukázaním na ustanovenie § 20 ods. 3 zákona o sociálnom poistení.

12. Krajský súd v intenciách vyššie uvedeného ustanovenia § 139 ods. 2 SSP nepostupoval. V odôvodnení rozsudku nevysvetlil, na základe ktorých ustanovení zákona o sociálnom poistení dospel k právnomu názoru, že doba dočasnej práceneschopnosti je dobou prerušenia dôchodkového poistenia zamestnanca, pričom sa nevysporiadal nielen s námietkou navrhovateľa ohľadom nesprávneho nezapočítania dôb dôchodkového poistenia otázkou vzhľadom na ustanovenie § 26 ods. 3 zákona o sociálnom poistení, ale v tejto súvislosti ani opodstatnenosťou tvrdenia žalovanej, že pokiaľ sa obdobie dočasnej práceneschopnosti (v celosti) vylučuje z rozhodného obdobia (zrejme na účely zistenia priemerného osobného mzdového bodu), týmto obdobím sa prerušuje aj obdobie dôchodkového poistenia.

13. Kasačný súd na tom základe dospel k záveru, že právny názor krajského súdu je z dôvodu absencie riadneho odôvodnenia na podklade relevantných ustanovení zákona o sociálnom poistení nezrozumiteľný a nepreskúmateľný, a preto ho nemožno považovať ani za správny. Chýbajúce právne posúdenie kasačný súd nemôže dopĺňať.

14. Z uvedených dôvodov preto kasačný súd považoval kasačnú sťažnosť za dôvodnú a preto rozsudok krajského súdu podľa § 462 ods. 1 SSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

15. V ďalšom konaní bude úlohou krajského súdu posúdiť zákonnosť rozhodnutia žalovanej z hľadiska ustanovenia § 26 ods. 1 a 3 zákona o sociálnom poistení a dôvodnosťou argumentácie žalobcu ako aj žalovanej vo vzťahu k vylúčeniu spornej doby poberania nemocenského od 03.04.2016 do 17.01.2017 z obdobia povinného dôchodkového poistenia zamestnanca. Nové rozhodnutie vo veci krajský súd riadne a presvedčivo odôvodní a podloží relevantnými ustanoveniami zákona o sociálnom poistení.

16. V novom rozhodnutí krajský súd znovu rozhodne aj o náhrade trov konania, vrátane náhrady trov konania kasačného (§ 467 ods. 3 SSP).

17. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.